

РЕШЕНИЕ

№ 195

гр. София, 13.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 17.12.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Ива Кечева

ЧЛЕНОВЕ: Златка Илиева

Силвия Житарска

при участието на секретаря Детелина Начева и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **9793** по описа за **2021** година докладвано от съдия Златка Илиева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208-чл.228 от АПК във вр.чл.14 ал.3 пр.последно от ЗСПЗЗ.

Образувано е по касационна жалба на Ц. В. П. срещу решение №20150494 от 02.07.2021г. на Софийски районен съд, 128-ти състав, постановено по гр.дело № 68369/2019г.

В жалбата са въведени основания за неправилност на съдебното решение, постановяването му в нарушение на материалния закон и при допуснати съществени процесуални нарушения.

Касаторката счита, че съдът не е съобразил указанията на АССГ, с които делото е върнато за ново разглеждане, като е приложил и неправилно материалния закон.

Моли съда да постанови съдебно решение, с което да отмени решението на СРС. Претендира разноски.

Ответникът Общинска служба по “Земеделие”–Източна изразява становище за неоснователност на жалбата.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност и недоказаност на жалбата. Счита, че решението на СРС е постановено при правилно тълкуване на обстоятелствата от значение за казуса.

Административен съд София-град, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл.218 АПК, намери

следното:

При първото разглеждане на делото пред СРС /гр.д.№12136/2018г./, въз основа на събраните доказателства, съдът е приел за установено от фактическа страна, че с Решение №3541 от 11.01.2018г., издадено от Общинска Служба Земеделие-П. /понастоящем Източна/ по преписка №3541/06.04.1992г., поземлената комисия/ПК/ е признала за трети път след Решение на Софийския районен съд от 2006г.и Решението на ОСЗ П. от 05.03.2007г. по същата преписка правото на наследниците на Я. В. Б. на възстановяване на собствеността върху Нива с площ от 1,648 дка, находяща се в землището на [населено място], местност „К. път“. Прието е също, че ПК е отказала да възстанови правото на собственост на наследниците на Я. В. Б. в съществуващи (възстановими) стари реални граници на същата нива, на основание чл.7, ал.4 ЗДС, поради това, че тя представлява публична държавна собственост, съгласно Акт за публична държавна собственост №08404/18.03.2014г., поради което наследниците на Я. В. Б., следва да бъдат обезщетени на основание чл.10б ЗСПЗЗ. Съдът е приел, че с това Решение №3541 от 11.01.2018г., издадено от Общинска Служба Земеделие-П. /понастоящем Източна/, административният орган по реституцията на земите не се бил произнесъл отново по въпроса за наличието на право на възстановяване на имота в стари реални граници по смисъла на чл.11, ал.2 ЗСПЗЗ поради това, че правоимащите са пропуснали срока по чл.11, ал.1 ЗСПЗЗ за заявяване на процесния имот за възстановяване. До постановяването на Решение №3541 от 11.01.2018г. на ОСЗ П., нито съдът, нито административният орган по реституцията, са се произнасяли относно възстановяването на процесната нива в стари реални граници в полза на наследниците на Я. В. Б.. С решението на СРС от 2006г. и това на ОСЗГ, както и с Решение № 3541 от 11.01.2018г. единствено било признато правото на възстановяване на собствеността върху нивата по смисъла на чл.11, ал.2 ЗСПЗЗ. С тези решения и административни актове не били създадени субективни права на собственост в полза на правоимащите, т.е. имотът не е бил реституиран. Основанията за това били, че била налице пречка за възстановяването му в стари реални граници, тъй като съгласно чл.24, ал.2 ЗСПЗЗ държавата запазвала правото на собственост върху земите предоставени на учебни заведения в размер, съответстващ на основната им дейност, определен от Министерството на земеделието, храните и горите, като според чл.7, ал.4 ЗДС собствеността върху имоти-публична държавна собственост, не подлежи на възстановяване.

В частта, с която е потвърдено Решение №3541 от 11.01.2018г., издадено от Общинска Служба Земеделие-П., горепосоченото решение на СРС /гр.д.№12136/2018г./ е обжалвано с касационна жалба пред АССГ и с Решение №4974 от 15.07.2019г. по адм.д. № 3782/2019 г. на Административен съд София-град е отменено и делото е върнато за ново разглеждане. Дадени са задължителни указания за събиране на относими и значими за правилното решаване на спора доказателства, относно фактите, дали е налице пречка за възстановяване на собствеността по смисъла на чл.10б, ал.1 ЗСПЗЗ, която пречка следвало да се прецени към момента на влизане в сила на реституционния закон. Преценката, проведено ли е мероприятие, което не позволява възстановяване на собствеността, следвало да се извърши въз основа на легалните определения в §1в, ал.1 и 2 ДР ППЗСПЗЗ. Касационната инстанция е дала указания да се изследва хипотезата на чл.10б от ЗСПЗЗ, да се назначи СТЕ, която да установи дали върху имота на жалбоподателката има реализирани мероприятия, каквото е изискването на цитираната разпоредба, каква част от процесния имот

обхващат тези мероприятия и има ли остатъчна площ. Необходимо било също така да се проследи регулационната история на процесния имот, за да се установи претендирания за възстановяване в стари реални граници имот на наследниците на Я. В. Б. съответства ли на имота, актуван като публична държавна собственост с А. №08404/18.03.2014г. на Областен управител С..

При новото разглеждане на делото пред СРС по гр.дело № 68369/2019г., чието решение е предмет на настоящия касационен контрол, съдът е събрал горепосочените доказателства, и е извършил преценка за законосъобразност на оспореното решение на ОСЗ, потвърдено с отмененото от касационната инстанция решение на СРС.

С обжалваното решение №20150494/02.07.2021г. Софийски районен съд, 128-ти състав, постановено по гр.дело № 68369/2019г., е отхвърлил жалбата на касатора срещу решение №3541 от 11.01.2018г. на Общинска служба по “Земеделие”–П., /понастоящем Източна/, с което е отказано възстановяване на правото на собственост в съществуващи (възстановими) стари реални граници на наследниците на Я. В. Б., за следния имот: нива с площ от 1,648дка, находяща се в землището на [населено място], местност „К. път“.

В мотивите на съдебното решение е прието, че обжалваното решение на ОСЗГ Източна е издадено от компетентен орган, в установената форма, при спазване на административно производствените правила, в съответствие с материално правните разпоредби и с целта на закона.

Първоинстанционният съд е приел, че е налице пречка по смисъла на чл. 10б, ал. 1 от ЗСПЗЗ във връзка с чл. 24, ал. 2 от ЗСПЗЗ, за възстановяване на правото на собственост на наследниците на Я. В. Б. в стари (възстановими) реални граници на процесните имоти .

Анализирайки събраните доказателства, СРС прави извод, че процесните земи попадат в държавен, актуван поземлен имот с идентификатор № 68134.8591.1 с площ от 340959кв.м., заедно с построената в него сграда с идентификатор 68134.8591.1.1 със застроена площ от 85кв.м., които са предоставени за управление на Министерство на образованието и науката-Л. университет С., за който имот има издаден акт за публична държавна собственост №08404/18.03.2014г.

По делото са налице доказателства за извършено с Разпореждане №2136/10.12.1960г. на МС, отчуждаване за нуждите на Висшия селскостопански институт 300,00дка земя от блока на ТКЗС „Ш. комуна”, [населено място] в землището на [населено място].

Със заповед №РД-14-32/13.12.1993г. на министъра на образованието и науката е открито учебно-опитно поле, на което е предоставено за стопанисване и управление 300,00дка земя в кв.В., [община] и адрес [населено място]. [улица], ведно със сгради, временни постройки и инвентар по опис.

Със заповед №РД-14-40/30.04.1999г. на министъра на образованието и науката, учебно-опитното поле е закрито, считано от 10.05.1999г. По време на функционирането на последното е направено предложение от приемателна комисия, назначена от председателя на комисията, за приемане плана на новообразуваните имоти, за обособяване на два парцела, единият от които да бъде предоставен на учебно-опитното поле по реда на чл.24. ал.2 от ЗСПЗЗ, а другият да бъде възстановен на бивши собственици по ЗСПЗЗ.

При обследване идентичността на заявления за възстановяване имот от наследниците на Я. В. Б. и имота, за който е съставен акт за публична държавна собственост, вещото лице в приетото по делото заключение, е отразило, че имот №55 по плана на старите

имоти за местност „К. път“ с площ от 1648кв.м., попада върху следните имоти от кадастралната карта:1474кв.м. в поземлен имот с идентификатор 68134.8591.1 /за който е съставен процесния акт за държавна собственост/ и 174кв.м. в поземлени имоти с идентификатори 68134.8586.136 и 68134.8590.32 по кадастралната карта.

Експертизата установява, че в имота има изграден преди повече от 25г. канал, като е посочено, че останалата свободна площ от имота е 1398кв.м. Според вещото лице, описаният в разпореждането на МС от 1960г. имот съответства на местоположението на поземлен имот с идентификатор 68134.8591.1, обект на акт за държавна собственост № 08404/18.03.2014г. За частта от 174 кв.м. от имота е посочено, че тази площ попада в банката на съществуващ път с трайна асфалтова настилка-К. път.

Съдът е приел, че мероприятието, за което е отреден имотът, е реализирано, доколкото безспорно имотът, описан в разпореждането на МС от 1960г. съответства на поземлен имот с идентификатор 68134.8591.1., в който попада процесната нива, предмет на оспореното решение на ОСЗ.

Имотът на Я. В. Б., заедно с други такива, е отчужден за нуждите на бившия Висш селскостопански институт /към настоящия момент Л. университет/, като впоследствие е обособено и изградено учебно опитно поле. Към настоящия момент опитното поле е закрито, но имотът продължава да се ползва от Л. университет, на който е предоставено право за управлението му.

Съдът е приел, че по отношение на заявената за възстановяване на правото на собственост на нива с площ от 1,648дка, находяща се в землището на [населено място], местност „К. път“ е проведено мероприятие, което не позволява възстановяване на собствеността. /Цитира практика на ВАС решение № 3330/07.03.2012 г., постановено по адм. д. № 8024/2011 г. по описа на ВАС, IV отделение./

Пред настоящата инстанция не са ангажирани писмени доказателства.

Касационната жалба е допустима като подадена в срок, от надлежна страна, срещу подлежащ на касационно обжалване съдебен акт.

Разгледана по същество касационната жалба е неоснователна.

При касационната проверка по чл.218 касационната инстанция намери обжалваното решение за валидно и допустимо.

Касационната инстанция приема за доказани фактите, изложени от Софийски районен съд в решението му и на основание чл.220 АПК, въз основа на така установените факти, преценява прилагането на материалния закон.

Контролът, който СРС упражнява при проверката на законосъобразността на решение №3541 от 11.01.2018г. на Общинска служба по “Земеделие”–П., /понастоящем Източна/ е по основанията за оспорване по чл.146 АПК.

Настоящата инстанция споделя изводите на СРС, че обжалваният индивидуален административен акт е законосъобразен, при компетентност на издателя, в съответната форма, при спазване на процедурата и материалния закон, в съответствие с целта му.

По приложението на материалния закон правилно първо инстанционният съд е приел, че процесните имоти попадат в изключенията от реална реституция по чл.10б, ал.1 от ЗСПЗЗ във връзка с наличие на хипотеза на чл.24, ал.2 от ЗСПЗЗ.

Съгласно първата разпоредба собствениците или техните наследници, притежавали земеделски земи преди образуването на трудовокооперативни земеделски стопанства или държавни земеделски стопанства,независимо от това, дали са били включени в

тях или в други, образувани въз основана тях, селскостопански организации, намиращи се в границите на урбанизираните територии (населени места) или извън тях и са застроени или върху тях са проведени мероприятия, които не позволяват възстановяване на собствеността, имат право на обезщетение по тяхно искане с равностойни земи от общинския поземлен фонд и/или с поименни компенсационни бонове.

От представените по делото пред СРС доказателства, е видно, че процесните земи попадат в държавен, поземлен имот с идентификатор № 68134.8591.1 с площ от 340959кв.м., заедно с построената в него сграда с идентификатор 68134.8591.1.1 със застроена площ от 85кв.м., които са предоставени за управление на Министерство на образованието и науката, Л. университет С. за който имот има издаден акт за публична държавна собственост №08404/18.03.2014г. По делото са налице доказателства за извършено с разпореждане №2136/10.12.1960г. на МС, отчуждаване за нуждите на Висшия селскостопански институт 300,00дка земя от блока на ТКЗС „Ш. комуна”, [населено място] в землището на [населено място]. Със заповед №РД-14-32/13.12.1993г. на министъра на образованието и науката е открито учебно-опитно поле, на което е предоставено за стопанисване и управление 300,00дка земя в кв.В., [община] и адрес [населено място]. [улица], ведно със сгради, временни постройки и инвентар по опис. Със заповед №РД-14-40/30.04.1999г. на министъра на образованието и науката, учебно-опитното поле е закрито, считано от 10.05.1999г. По време на функционирането на последното е направено предложение от приемателна комисия, назначена от председателя на комисията за приемане плана на новообразуваните имоти, за обособяване на два парцела, единия от които да бъде предоставен на учебно-опитното поле по реда на чл.24. ал.2 от ЗСПЗЗ, а другия да бъде възстановен на бивши собственици по ЗСПЗЗ.

Съгласно прието по делото заключение на съдебно-техническа експертиза, при обследване идентичността на заявления за възстановяване имот от наследниците на Я. В. Б. и имота, за който е съставен акт за публична държавна собственост, вещото лице в приетото по делото заключение е отразило, че имот №55 по плана на старите имоти за местност „К. път” с площ от 1648кв.м., попада върху следните имоти от кадастралната карта:1474кв.м. в поземлен имот с идентификатор 68134.8591.1 /за който е съставен процесния акт за държавна собственост/ и 174кв.м. в поземлени имоти с идентификатори 68134.8586.136 и 68134.8590.32 по кадастралната карта.

В тази връзка следва да се има предвид, както и правилно е приел първо инстанционният съд, че разпоредбата на чл.24, ал.2 от ЗСПЗЗ не позволява възстановяването на собствеността върху изброените земи, запазени като държавна собственост. Според тази разпоредба, държавата запазва правото си на собственост върху земеделските земи, предоставени на научни, научно-производствени и учебни заведения, както и на други изчерпателно изброени министерства и ведомства, доколкото са необходими за тяхната дейност и в размер, съответстващ на основната им дейност.

Тези земеделски земи служат за задоволяване на специфични нужди на държавата, което е основанието за изключването им от обхвата на земеделската реституция и въвеждането на специален режим, регламентиращ реда за стопанисване, ползване и разпореждане с тях.

Действително по делото се установява, че процесният имот не е застроен със сгради и други мероприятия по смисъла на §1в, ал.1 и 2 от ДР на ППЗСПЗЗ. Но в конкретния

случай е налице другото ограничение, което не позволява възстановяване на собствеността. Собствениците, притежавали земеделски земи, не могат да възстановят чрез реална реституция собствеността си върху тях в две хипотези – или когато земята е застроена или ако върху нея са проведени мероприятия, непозволяващи възстановяване на собствеността (чл.10б, ал.1 от ЗСПЗЗ). В случая е налице втората хипотеза. Тъй като понятието "проведени мероприятия, които не позволяват възстановяване на собствеността" няма легална дефиниция в ЗСПЗЗ и ППЗСПЗЗ, се възприема в съдебната практика, че смисълът му следва да се извлече от разпоредбите на закона и правилника, съдържащи пречки за възстановяване на собствеността.

Такива пречки предвижда чл.24, ал.2, 3 и 4 ЗСПЗЗ като мероприятията, с осъществяване на които се задоволяват специфичните държавни нужди, следва да се разглеждат като непозволяващи възстановяване на собствеността. Няма легално определение на понятието "проведени мероприятия, които не позволяват възстановяване на собствеността", но съдебната практика, по пътя на аналогията с други разпоредби на ЗСПЗЗ и ППЗСПЗЗ, които ограничават възможността за реална реституция на земеделски земи - арг. чл.24, ал.2, 3 и 4 от ЗСПЗЗ, възприемат един гъвкав и съобразен с всяка една от хипотезите критерий, подчинен на нуждата, която задоволява мероприятиято. /Така решение № 375 от 19.01.2012г. по гр.д . № 1469/2010 г.,г.к., Иг. о. на ВКС./

Следва да се има предвид, че от значение за хипотезата на чл.24, ал.2 от ЗСПЗЗ е дали земеделската земя е предоставена на научното заведение, в който случай собствеността на държавата е запазена и е налице ограничение за реална реституция.

В разглеждания случай по делото се установява такова предоставяне, съгласно представените Разпореждания №2136/10.12.1960г. на МС и Заповед №РД-14-32/13.12.1993г. на министъра на образованието и науката и въз основа на тях актуването на имота с описания акт за публична държавна собственост №08404/18.03.2014г.

Районният съд при разглеждане на делото не е допуснал нарушения на съдопроизводствените правила и в частност на чл.235 ал.2 ГПК във вр.чл.144 АПК, като е постановил решението си при анализ на писмените доказателства, събрани и приети в процеса и е обсъдил доводите на жалбоподателя по делото.

Крайните правни изводи са формирани при правилно приложение на материалния закон. След като се установява, че процесния имот е от категорията земеделски земи по чл. 24, ал. 2 ЗСПЗЗ, върху които се запазва правото на собственост на държавата - чл. 24, ал. 5 ЗСПЗЗ за наследниците на бившия собственик Я. В. Б., по отношение на имот: нива с площ от 1,648дка, находяща се в землището на [населено място], местност „К. път“ съществува гарантираното им от закона право на обезщетяване съгласно чл.24 ал.6 ЗСПЗЗ, но не и на реституция на собствеността в стари, съществуващи на терена реални граници.

По така изложените съображения и при преценка на въведените в касационната жалба основания за отмяна на обжалваното съдебно решение, решаващият съд в настоящия състав, приема, че съдебното решение №20150494 от 02.07.2021г. на Софийски районен съд, 128-ти състав, постановено по гр.дело № 68369/2019г., с което е отхвърлена жалбата срещу решение №3541 от 11.01.2018г. на Общинска служба по "Земеделие"-П.,

/понастоящем Източна/ е правилно и на основание чл.221 ал.2 АПК следва да бъде оставено в сила.

Не са налице основанията за касиране на съдебния акт по смисъла на чл.218 ал.2 АПК във вр.чл.209 т.1 и т.2 АПК.

С оглед изхода на спора, ответникът по касация- Общинска служба по "Земеделие"-Източна има право на разноски, за което е направено изрично искане. Пред настоящата инстанция обаче, не са ангажирани доказателства за договорено и изплатено адвокатско възнаграждение. Ето защо, претенцията за присъждане на такова, следва да бъде оставена без уважение.

Воден от горното АССГ, XVI-ти тричленен състав на осн.чл.212 ал.2 АПК във вр.чл.14 ал.3 пр.последно от ЗСПЗЗ,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение №20150494 от 02.07.2021г. на Софийски районен съд, 128-ти състав, постановено по гр.дело № 68369/2019г.

РЕШЕНИЕТО е окончателно на основание чл.223 АПК и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ :

ЧЛЕНОВЕ :1.

2.